

ANTHOLOGIA

POETICA LATINA.

IN USUM SCHOLÆ HERGENSIS.

Carpendi studio paulatim longius itur.

OVID.

OXONII,

EXCUDERAT S. COLLINGWOOD, ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS.

IMPENSIS PAYNE ET FOSS, PALL MALL, LONDINI.

MDCCCXXXV.

I N D E X.

	Pag.
TERENTIUS.	
EUNUCHUS. Actus II. Scena II.	1
Actus III. Scena I.	2
HEAUTONTIMORUMENOS. Actus I. Scena I.	3
ADELPHI. Actus I. Scena I.	6
LUCRETIVS.	
Lib. I. 1.	9
Lib. II. 1.	11
Lib. II. 342. III. 883.	13
Lib. IV. 1. VI. 1136.	16
CATULLUS.	21
VIRGILIUS.	
ECLOGA IV.	28
GEORGICON Lib. IV. 317.	29
ÆNEIDOS Lib. VI. 426.	35
ORATIUS.	
Lib. I. Carm. XXVIII.	47
Lib. II. Carm. II. III.	48
Carm. VI.	49
Carm. XVIII.	50
Lib. III. Carm. XXIV.	51
EPOD. Carm. II.	52
Carm. V.	54
Lib. I. Epist. XIV.	57
Lib. II. Epist. I. 232.	58
PHÆDRUS.	
Lib. III. Prologus.	60
Fab. I.	61
Fabb. II. XII.	62
Fab. XIV.	63
OVIDIVS.	
FASTORUM Lib. I. 63.	64
Lib. II. 293.	70
Lib. V. 1.	73
TRISTIVM Lib. I. 2.	75
Lib. V. 1.	77
METAMORPH. Lib. VII. 1.	80
TIBVLLVS.	
Lib. II. 5.	84
Lib. III. 3.	87
Lib. III. 5.	88

INDEX.

	Pa.
PROPERTIUS.	
Lib. I. 17. II. 1.	8
Lib. IV. 4.	91
MANILIUS.	
Lib. V. 359.	9
LUCANUS.	
Lib. I. 121.	9
Lib. III. 1.	10
Lib. III. 375.	11
Lib. V. 504.	104
Lib. IX. 1.	106
Lib. IX. 544.	107
SILIUS ITALICUS.	
Lib. X. 1.	108
VALERIUS FLACCUS.	
Lib. I. 22.	11
Lib. III. 1.	111
STATIUS.	
THEBAIDOS Lib. IV. 1.	123
SYLVARUM Lib. II. 2.	130
Lib. II. 4. ..	134
Lib. II. 7.	135
Lib. V. 4.	139
MARTIALIS.	
DE SPECTACULIS. Epp. 1. 2. 18. 25.	140
EPIGRAMMATUM Lib. I. Epp. 13. 17. 22. 33. 43. 62. ..	141
Lib. II. Epp. 7. 90.	142
Lib. IV. Epp. 8. 11. 18. 44. 57. 64. ib.	ib.
Lib. V. Epp. 58. 69.	145
Lib. VII. Epp. 21. 40. 63. 88.	ib.
Lib. VIII. Ep. 3.	146
Lib. IX. Epp. 62. 98.	147
Lib. X. Ep. 35.	148
SENECA.	
MEDEA. Actus II. 301.	149
HERCULES FURENS. Actus I. 1.	151
CLAUDIANUS.	
IN RUFINUM. Lib. I. 2. 3.	155
DE III. CONS. HONOR. VI. 1. VII. 73.	156
DE II. CONS. FL. STILICHONIS. Præfatio.	158
DE RAPTU PROSERP. Lib. I. 1.	159
DE SENE VERONENSI. 1.	161
PRUDENTIUS.	
CONTRA SYMMACHUM. II. Præfatio.	16

ANTHOLOGIA

POETICA LATINA.

IN USUM SCHOLÆ HERGENSIS.

Carpendi studio paulatim longius itur.

OVID.

OXONII,

EXCUDERAT S. COLLINGWOOD, ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS.

IMPENSIS PAYNE ET FOSS, PALL MALL, LONDINI.

MDCCCXXXV.

I N D E X.

	Pag.
TERENTIUS.	
EUNUCHUS. Actus II. Scena II.	1
Actus III. Scena I.	2
HEAUTONTIMORUMENOS. Actus I. Scena I.	3
ADELPHI. Actus I. Scena I.	6
LUCRETIUS.	
Lib. I. 1.	9
Lib. II. 1.	11
Lib. II. 342. III. 883.	13
Lib. IV. 1. VI. 1136.	16
CATULLUS.	21
VIRGILIUS.	
ECLOGA IV.	28
GEORGICON Lib. IV. 317.	29
ÆNEIDOS Lib. VI. 426.	35
ORATIUS.	
Lib. I. Carm. XXVIII.	47
Lib. II. Carm. II. III.	48
Carm. VI.	49
Carm. XVIII.	50
Lib. III. Carm. XXIV.	51
EPOD. Carm. II.	52
Carm. V.	54
Lib. I. Epist. XIV.	57
Lib. II. Epist. I. 232.	58
PHÆDRUS.	
Lib. III. Prologus.	60
Fab. I.	61
Fabb. II. XII.	62
Fab. XIV.	63
OVIDIUS.	
FASTORUM Lib. I. 63.	64
Lib. II. 293.	70
Lib. V. 1.	73
TRISTIUM Lib. I. 2.	75
Lib. V. 1.	77
METAMORPH. Lib. VII. 1.	80
TIBULLUS.	
Lib. II. 5.	84
Lib. III. 3.	87
Lib. III. 5.	88

INDEX.

	Pa.
PROPERTIUS.	
Lib. I. 17. II. 1.	8
Lib. IV. 4.	91
MANILIUS.	
Lib. V. 359.	9
LUCANUS.	
Lib. I. 121.	9
Lib. III. 1.	10
Lib. III. 375.	11
Lib. V. 504.	104
Lib. IX. 1.	106
Lib. IX. 544.	107
SILIUS ITALICUS.	
Lib. X. 1.	108
VALERIUS FLACCUS.	
Lib. I. 22.	11
Lib. III. 1.	111
STATIUS.	
THEBAIDOS Lib. IV. 1.	123
SYLVARUM Lib. II. 2.	130
Lib. II. 4. ..	134
Lib. II. 7.	135
Lib. V. 4.	139
MARTIALIS.	
DE SPECTACULIS. Epp. 1. 2. 18. 25.	140
EPIGRAMMATUM Lib. I. Epp. 13. 17. 22. 33. 43. 62. ..	141
Lib. II. Epp. 7. 90.	142
Lib. IV. Epp. 8. 11. 18. 44. 57. 64. ib.	ib.
Lib. V. Epp. 58. 69.	145
Lib. VII. Epp. 21. 40. 63. 88.	ib.
Lib. VIII. Ep. 3.	146
Lib. IX. Epp. 62. 98.	147
Lib. X. Ep. 35.	148
SENECA.	
MEDEA. Actus II. 301.	149
HERCULES FURENS. Actus I. 1.	151
CLAUDIANUS.	
IN RUFINUM. Lib. I. 2. 3.	155
DE III. CONS. HONOR. VI. 1. VII. 73.	156
DE II. CONS. FL. STILICHONIS. Præfatio.	158
DE RAPTU PROSERP. Lib. I. 1.	159
DE SENE VERONENSI. 1.	161
PRUDENTIUS.	
CONTRA SYMMACHUM. II. Præfatio.	16

ANTHOLOGIA LATINA.

TERENTIUS.

EUNUCHUS. ACTUS II. SCENA II.

GNATHO. PARMENO.

Gn. Di immortales ! homini homo quid præstat, stulto intelligens !

Quid interest ! hoc adeo ex hac re venit in mentem mihi. Conveni hodie adveniens quendam mei loci hinc, atque ordinis,

Hominem haud impurum, itidem patria qui abligurierat bona. Video sentum, squalidum, ægrum, pannis annisque obsitum. Quid istuc, inquam, ornati est ? Quoniam miser, quod habui, perdidit. Hem,

Quo redactus sum ! omnes noti me, atque amici deserunt. Hic ego illum contemsi præ me. Quid, homo, inquam, ignavissime ?

Itan' parâsti te, ut spes nulla reliqua in te siet tibi ? Simul consilium cum re amâsti ? viden' me ex eodem ortum loco ?

Qui color, nitor, vestitus, quæ habitudo est corporis ! Omnia habeo, neque quidquam habeo. Nihil cum est, nihil defit tamen.

At ego infelix, neque ridiculus esse, neque plagas pati Possum. Quid ? tu his rebus credis fieri ? tota erras via. Olim isti fuit generi quondam quæstus apud seclum prius. Hoc novum est aucupium : ego adeo hanc primus inveniviam. Est genus hominum, qui esse primos se omnium rerum volunt,

Nec sunt: hos consector. Hisce ego non paro me ut rideant;
Sed his ultro arrideo, et eorum ingenia admiror simul.

Quidquid dicunt, laudo: id rursum si negant, laudo id quoque.

Negat quis? nego: ait? aio. Postremo imperavi ego. Sed mihi Omnia assentari. Is quæstus nunc est multo uberrimus.

Pa. Scitum hercle hominem! hic homines prorsum ex stultis insanos facit.

Gn. Dum hæc loquimur, interea loci ad macellum ubi advenimus,

Concurrunt læti mi obviam cupedinarii omnes,
Cetarii, lanii, coqui, fartores, piscatores, aucupes;
Quibus et re salva et perdita profueram, et prosum sæpe.
Salutant; ad coenam vocant; adventum gratulantur.

Ille ubi miser famelicus videt me esse in tanto honore,
Et tam facile victum quærere, ibi homo coepit me obsecrare.

Ut sibi liceret discere id de me: sectari jussi;
Si potis est, tanquam philosophorum habent disciplinæ ex ipsis

Vocabula, parasiti item ut Gnathonici vocentur.

ACTUS III. SCENA I.

THRASO. GNATHO. PARMENO.

Th. MAGNAS vero agere gratias Thais mihi?

Gn. Ingenteis. *Th.* Ain' tu? læta 'st? *Gn.* Non tam ipso quidem

Dono, quam abs te datum esse: id vero serio Triumphat. *Pa.* Huc proviso, ut, ubi tempus siet, Deducam: sed eccum militem! *Th.* Est istuc datum Profecto, ut grata mihi sint, quæ facio, omnia.

Gn. Advorti hercle animum. *Th.* Vel rex semper maxumas Mihi agebat, quidquid feceram; aliis non item.

Gn. Labore alieno magnam partam gloriam Verbis sæpe in se transmovet, qui habet salem, Quod in te est. *Th.* Habes. *Gn.* Rex te ergo in oculis. *Th.* Scilicet.

Gn. Gestire. *Th.* Vero: credere omnem exercitum, Consilia. *Gn.* Mirum. *Th.* Tum sicubi eum satias Hominum, aut negoti si quando odium ceperat,

Requiescere ubi volebat; quasi: nostin'? *Gn.* Scio:
 Quasi ubi illam expueret miseriam ex animo. *Th.* Tenes.
 Tum me convivam solum abducebat sibi. *Gn.* Hui!
 Regem elegantem narras. *Th.* Immo sic homo est
 Perpaucorum hominum. *Gn.* Immo nullorum arbitror,
 Si tecum vivit. *Th.* Invidere omnes mihi;
 Mordere clanculum: ego non flocci pendere.
 Illi invidere misere: verum unus tamen
 Impense, elephantis quem Indicis præfecerat.
 Is ubi molestus magis est, Quæso, inquam, Strato,
 Eone es ferox, quia habes imperium in belluas?
Gn. Pulchre mehercle dictum, et sapienter. *Papæ!*
 Jugulâras hominem. Quid ille? *Th.* Mutus ilico.
Gn. Quidniesset? *Pa.* Dii vostram fidem! hominem perditum
 Miserumque, et illum sacrilegum. *Th.* Quid illud, Gnatho,
 Quo pacto Rhodium tetigerim in convivio,
 Nunquid tibi dixi? *Gn.* Nunquam: sed narra, obsecro.
 Plus millies audivi.

HEAUTONTIMORUMENOS.

ACTUS I. SCENA I.

CHREMES. MENEDEMUS.

Ch. QUANQUAM hæc inter nos nuper notitia admodum 'st,
 Inde adeo, quod agrum in proxumo hic mercatus es,
 Nec rei fere sane amplius quidquam fuit;
 Tamen vel virtus tua me, vel vicinitas,
 Quod ego in propinqua parte amicitiae puto,
 Facit, ut te audacter moneam, et familiariter;
 Quod mihi videre præter ætatem tuam
 Facere, et præter quam res te adhortatur tua.
 Nam proh Deum atque hominum fidem! quid vis tibi?
 Quid quæris? annos sexaginta natus es,
 Aut plus eo, ut conjicio: agrum in his regionibus
 Meliorem, neque pretii majoris, nemo habet;
 Servos complureis: proinde quasi nemo siet,

Ita tute attente illorum officia fungere.

Nunquam tam mane egredior, neque tam vesperi

Domum revortor, quin te in fundo conspicer

Fodere, aut arare, aut aliquid ferre. Denique

Nullum remittis tempus; neque te respicis.

Hæc non voluptati tibi esse, satis certo scio.

At enim dices, me, quantum hic operis fiat, poenitet.

Quod in opere faciundo operæ consumis tuæ,

Si sumas in illis exercendis, plus agas.

Me. Chreme, tantumne est ab re tua otii tibi,

Aliena ut cures, eaque, nihil quæ ad te attinent?

Ch. Homo sum: humani nihil a me alienum puto.

Vel me monere hoc, vel percontari puta.

Rectum est? ego ut faciam: non est? te ut deterream.

Me. Mihi sic est usus: tibi ut opus facto 'st, face.

Ch. An cuiquam est usus homini, se ut cruciet? *Me.* Mihi.

Ch. Si quid laboris est, nollem: sed quid istuc mali est,

Quæso? quid de te tantum meruisti? *Me.* Eheu!

Ch. Ne lacruma: atque istuc, quidquid est, fac me ut sciam:

Ne retice: ne verere: crede, inquam, mihi,

Aut consolando, aut consilio, aut re juvero.

Me. Scire hoc vis? *Ch.* Hæc quidem causa, qua dixi tibi.

Me. Dicetur. *Ch.* At istos rastros interea tamen

Adpone: ne labora. *Me.* Minime. *Ch.* Quam rem agis?

Me. Sine me vacivom tempus ne quod duim mihi

Laboris. *Ch.* Non sinam, inquam. *Me.* Ah! Non æquum facis.

Ch. Hui, tam graves hos, quæso? *Me.* Sic meritum 'st meum.

Ch. Nunc loquere. *Me.* Filium unicum adolescentulum

Habeo: ah! quid dixi habere me? immo habui, Chreme:

Nunc habeam, necne, incertum est. *Ch.* Quid ita istuc!

Me. Scies.

Est e Corintho hic advena anus paupercula:

Ejus filiam ille amare cœpit perditæ,

Prope jam ut pro uxore haberet: hæc clam me omnia.

Ubi rem rescivi, cœpi non humanitus,

Neque ut animum decuit ægrotum adolescentuli,

Tractare; sed vi, et via pervolgata patrum.

Quotidie accusabam: hem, tibine hæc diutius

Licere speras facere, me vivo patre,

Amicam ut habeas prope jam in uxoris loco?

Erras, si id credis, et me ignoras, Clinia.

Ego te meum esse dici tantisper volo,
 Dum, quod te dignum 'st, facies : sed, si id non facis,
 Ego, quod me in te sit facere dignum, invenero.
 Nulla adeo ex re istuc fit, nisi ex nimio otio.
 Ego, istuc ætatis, non amor operam dabam,
 Sed in Asiam hinc abii propter pauperiem ; atque ibi
 Simul rem, et belli gloriam, armis repperi.
 Postremo adeo res rediit : adolescentulus,
 Sæpe eadem et graviter audiendo, victus est,
 Et ætate putavit me, et benevolentia,
 Plus scire et providere, quam se ipsum sibi.
 In Asiam ad regem militatum abiit, Chreme.
Ch. Quid ais ? *Me.* Clam me profectus, menses treis abest.
Ch. Ambo accusandi ; etsi illud inceptum tamen
 Animi est pudentis signum, et non instrenui.
Me. Ubi comperi ex iis, qui ei fuere conscii,
 Domum revortor mœstus, atque animo fere
 Perturbato, atque incerto præ ægritudine :
 Adsido ; adcurrunt servi, soccos detrahunt ;
 Video alios festinare, lectos sternere,
 Cœnam adparare : pro se quisque sedulo
 Faciebat, quo illam mihi lenirent miseriam.
 Ubi video hæc, cœpi cogitare : Hem ! tot mea
 Solius solliciti sint causa, ut me unum expleant ?
 Ancillæ tot me vestiant ? sumtus domi
 Tantos ego solus faciam ? sed gnatum unicum,
 Quem pariter uti his decuit, aut etiam amplius,
 Quod illa ætas magis ad hæc utenda idonea 'st,
 Eum ego hinc ejeci miserum injustitia mea.
 Malo quidem me dignum quovis deputem,
 Si id faciam : nam usque dum ille vitam illam colet
 Inopem, carens patria ob meas injurias,
 Interea usque illi de me supplicium dabo,
 Laborans, quærens, parcens, illi serviens.
 Ita facio prorsus : nihil relinquo in ædibus
 Nec vas, nec vestimentum : contrasi omnia,
 Ancillas, servos, nisi eos, qui opere rustico
 Faciundo facile sumtum exercerent suum :
 Omnes produxi ac vendidi : inscripsi ilico
 Ædeis mercede ; quasi talenta ad quindecim
 Coëgi ; agrum hunc mercatus sum ; hic me exerceo.

Decrevi tantisper me minus injuriæ,
 Chreme, meo gnato facere, dum fiam miser ;
 Nec fas esse ulla me voluptate hic frui,
 Nisi ubi ille huc salvos redierit meus particeps.

Ch. Ingenio te esse in liberos leni puto,
 Et illum obsequentem, si quis recte aut commode
 Tractaret. Verum neque tu illum satis noveras,
 Nec te ille : hocque fit ubi non vere vivitur.

Tu illum, numquam ostendisti, quanti penderes,
 Nec tibi ille 'st credere ausus, quæ est æquom patri ;
 Quod si esset factum, hæc numquam evenissent tibi.

Me. Ita res est, fateor : peccatum a me maxumum est.

Ch. Menedeme, at porro recte spero, et illum tibi
 Salvom adfuturum esse hîc, confido, propediem.

Me. Utinam ita Dî faxint ! *Ch.* Facient : nunc, si com-
 modum est,

Dionysia hic sunt hodie ; apud me sis volo.

Me. Non possum. *Ch.* Cur non ? quæso, tandem aliquantulum
 Tibi parce : idem absens facere te hoc vult filius.

Me. Non convenit, qui illum ad laborem impulerim,
 Nunc me ipsum fugere. *Ch.* Siccine est sententia ?

Me. Sic. *Ch.* Bene vale. *Me.* Et tu. *Ch.* Lacrimas ex-
 cussit mihi,

Miseretque me ejus. Sed, ut diei tempus est,
 Monere oportet me hunc vicinum Phanium,
 Ad cœnam ut veniat. Ibo, visam si domi est.
 Nihil opus fuit monitore : jam dudum domi
 Præsto apud me esse aiunt : egomet convivas moror.
 Ibo adeo hinc intro : sed quid crepuerunt fores
 Hinc a me ? quisnam egreditur ? huc concessero.

A D E L P H I.

ACTUS I. SCENA I.

MICIO.

STORAX ! non rediit hac nocte a cœna Æschinus,
 Neque servolorum quisquam, qui advorsum ierant ?

Profecto hoc vere dicunt : si absis uspiam,
 Aut ubi si cesses, evenire ea satius est,
 Quæ in te uxor dicit, et quæ in animo cogitat
 Irata, quam illa, quæ parentes propitii.
 Uxor, si cesses, aut te amare cogitat,
 Aut tete amari, aut potare, aut animo obsequi ;
 Et tibi bene esse soli, quum sibi sit male.
 Ego, quia non rediit filius, quæ cogito,
 Et quibus nunc sollicitor rebus ! ne aut ille alserit,
 Aut uspiam ceciderit, aut perfregerit
 Aliquid. Vali ! quemquamne hominem in animum instituere,
 aut

Parare, quod sit carius, quam ipse est sibi ?
 Atqui ex me hic non natus est, sed ex fratre : is adeo
 Dissimili studio est, jam inde ab adolescentia.
 Ego hanc clementem vitam urbanam atque otium
 Secutus sum ; et, quod fortunatum isti putant,
 Uxorem numquam habui. Ille, contra, hæc omnia :
 Ruri agere vitam ; semper parce ac duriter
 Se habere : uxorem duxit : nati filii
 Duo : inde ego hunc majorem adoptavi mihi :
 Eduxi a parvulo : habui, amavi pro meo ;
 In eo me oblecto : solum id est carum mihi.
 • Ille ut item contra me habeat, facio sedulo :
 Do, prætermitto : non necesse habeo omnia
 Pro meo jure agere. Postremo, alii clanculum
 Patres quæ faciunt, quæ fert adolescentia,
 Ea ne me celet, consuefeci filium ;
 Nam qui mentiri, aut fallere insuerit patrem,
 Aut audebit, tanto magis audebit cæteros.
 Pudore et liberalitate liberos
 Retinere satius esse credo, quam metu.
 Hæc fratri mecum non conveniunt, neque placent.
 Venit ad me sæpe, clamitans, Quid agis, Micio ?
 Cur perdis adolescentem nobis ? cur amat ?
 Cur potat ? cur tu his rebus sumtum suggeris ?
 Vestitu nimio indulges ; nimium ineptus es.
 Nimium ipse est durus, præter æquumque et bonum :
 Et errat longe, mea quidem sententia,
 Qui imperium credat gravius esse, aut stabilius,
 Vi quod fit, quam illud, quod amicitia adjungitur.

Mea sic est ratio, et sic animum induco meum :
Malo coactus qui suum officium facit,
Dum id rescitum iri credit, tantisper cavet :
Si sperat fore clam, rursum ad ingenium redit.
Ille, quem beneficio adjungas, ex animo facit ;
Studet par referre : præsens, absensque, idem erit.
Hoc patrium est, potius consuefacere filium,
Sua sponte recte facere, quam alieno metu.
Hoc pater ac dominus interest : hoc qui nequit,
Fateatur nescire imperare liberis.
Sed estne hic ipse, de quo agēbam ? et certe is est.
Nescio quid tristem video : credo jam, ut solet,
Jurgabit. Salvum te advenire, Demea,
Gaudemus !

LUCRETIIUS.

LIB. I. I.

ÆNÆADUM genetrix, hominum Divumque voluptas,
Alma Venus, cœli subter labentia signa
Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes
Concelebras ; per te quoniam genus omne animantum
Concipitur, visitque exortum lumina solis ;
Te, Dea, te fugiunt venti, te nubila cœli,
Adventumque tuum : tibi suaves dædala tellus
Summittit flores, tibi rident æquora ponti,
Placatumque nitet diffuso lumine cœlum.
Nam simul ac species patefacta est verna diei,
Et referata viget genitabilis aura Favoni ;
Aeriæ primum volucres te, Diva, tuumque
Significant initum percussæ corda tua vi.
Inde feræ pecudes persultant pabula læta,
Et rapidos tranant amnes ; ita capta lepore,
Illecebrisque tuis omnis natura animantum
Te sequitur cupide, quo quamque inducere pergis.
Quæ quoniam rerum naturam sola gubernas ;
Nec sine te quicquam dias in luminis oras
Exoritur, neque fit lætum, neque amabile quicquam ;
Te sociam studeo scribundis versibus esse,
Quos ego de Rerum Natura pangere conor
Memmiadæ nostro ; quem tu, Dea, tempore in omni
Omnibus ornatum voluisti excellere rebus.
Quo magis æternum da dictis, Diva, leporem :
Effice, ut interea fera mœnèra militiai
Per maria, ac terras omnes sopita quiescant.
Nam tu sola potes tranquilla pace juvare
Mortales, quoniam belli fera mœnèra Mavors

Ergo corpoream ad naturam pauca videmus
Esse opus omnino, quæ demant quemque dolorem ;
Delicias quoque uti multas substernere possint ;
Gratius interdum neque natura ipsa requirit.
Si non aurea sunt juvenum simulacra per ædes
Lampadas igniferas manibus referentia dextris,
Lumina nocturnis epulis ut suppeditentur ;
Nec domus argento fulget, auroque renidet ;
Nec citharis reboant laqueata aurataque templa :
Attamen inter se prostrati in gramine molli,
Propter aquæ rivum, sub ramis arboris altæ,
Non magnis opibus jucunde corpora curant ;
Præsertim cum tempestas arridet, et anni
Tempora conspergunt viridantes floribus herbas,
Nec calidæ citius decedunt corpore febres,
Textilibus si in picturis, ostroque rubenti
Jactaris, quam si plebeia in veste cubandum est.
Quapropter quoniam nil nostro in corpore gazæ
Proficiunt, neque nobilitas, neque gloria regni :
Quod superest, animo quoque nil prodesse putandum.
Si non forte tuas legiones per loca campi
Fervere cum videas, belli simulacra cientes ;
Fervere cum videas classem, lateque vagari ;
His tibi tum rebus timefactæ religiones
Effugiunt animo pavidæ, mortisque timores :
Tum vacuum pectus linguunt, curaque solutum.
Quod si ridicula hæc, ludibriaque esse videmus,
Re veraque metus hominum, curæque sequaces,
Nec metuunt sonitus armorum, nec fera tela ;
Audacterque inter reges, rerumque potentes
Versantur ; neque fulgorem reverentur ab auro,
Nec clarum vestis splendorem purpureai :
Quid dubitas, quin omne sit hoc rationis egestas,
Omnis cum in tenebris præsertim vita laboret ?
Nam veluti pueri trepidant, atque omnia cæcis
In tenebris metuunt : sic nos in luce timemus
Interdum nihilo quæ sunt metuenda magis, quam
Quæ pueri in tenebris pavitant, finguntque futura.
Hunc igitur terrorem animi, tenebrasque necesse est
Non radii solis, neque lucida tela dici.

Nec mos ille sepulturæ remanebat in urbe,
Ut prius hic populus semper consuêrat humari.
Perturbatus enim totus trepidabat, et unus
Quisque suum pro re consortem mœstus humabat.
Multaque vis subita, et paupertas horrida suasit ;
Namque suos consanguineos aliena rogorum
Insuper instructa ingenti clamore locabant,
Subdebantque faces, multo cum sanguine sæpe
Rixantes potius, quam corpora desererentur.

C A T U L L U S.

IV.

PHASELUS ille, quem videtis, hospites,
Ait fuisse navium celerrimus ;
Neque ullius natantis impetum trabis
Nequisse præterire, sive palmulis
Opus foret volare, sive linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici
Negare litus, insulasve Cycladas,
Rhodumve nobilem, horridamve Thraciam,
Propontida, trucemve Ponticum sinum ;
Ubi iste, post phaselus, antea fuit
Comata silva : nam Cytorio in jugo
Loquente sæpe sibilum edidit coma.
Amastri Pontica, et Cytore buxifer,
Tibi hæc fuisse, et esse cognitissima
Ait phaselus : ultima ex origine
Tuo stetisse dicit in cacumine ;
Tuo imbuisse palmulas in æquore ;
Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse, læva, sive dextera
Vocaret aura, sive utrumque Jupiter
Simul secundus incidisset in pedem :
Neque ulla vota litoralibus Deis
Sibi esse facta, cum veniret a mari
Novissimo hunc ad usque limpidum lacum.
Sed hæc prius fuere : nunc recondita
Senet quiete, seque dedicat tibi,
Gemelle Castor, et gemelle Castoris.

XXIX.

PENINSULARUM Sirmio, insularumque
Ocelle, quascunque in liquentibus stagnis,

Marique vasto fert uterque Neptunus ;
 Quam te libenter, quamque lætus in viso,
 Vix mi ipse credens Thyniam, atque Bithynos
 Liqueisse campos, et videre te in tuto.
 O quid solutis est beatius curis !
 Cum mens onus reponit, ac peregrino
 Labore fessi venimus larem ad nostrum,
 Desideratoque acquiescimus lecto.
 Hoc est, quod unum est pro laboribus tantis.
 Salve, o venusta Sirmio, atque hero gaude ;
 Gaudete, vosque Lariæ lacus undæ ;
 Ridete quidquid est domi cachinnorum.

XLIV.

JAM ver egelidos refert tepores,
 Jam cœli furor æquinoctialis
 Jucundis Zephyri silescit auris.
 Linquantur Phrygii, Catulle, campi,
 Nicææque ager uber æstuosæ ;
 Ad claras Asiæ volumus urbes.
 Jam mens prætrepidans avet vagari :
 Jam læti studio pedes vigescunt.
 O dulces comitum valete cœtus,
 Longe quos simul a domo profectos
 Diverse variæ viæ reportant.

LXI.

Hæc vestis, priscis hominum variata figuris,
 Heroum mira virtutes indicat arte.
 Namque fluentisono prospectans litore Diæ
 Thesea cedentem celeri cum classe tuetur
 Indomitos in corde gerens Ariadna furores :
 Necdum etiam sese, quæ visit, visere credit,
 Utpote fallaci quæ tum primum excita somno
 Desertam in sola miseram se cernit arena.
 Immemor at juvenis fugiens pellit vada remis,
 Irrita ventosæ linquens promissa procellæ.
 Quem procul ex alga moestis Minois ocellis,
 Saxeæ ut effigies bacchantis prospicit Evæ,

VIRGILIUS.

POLLIO. ECL. IV.

SICELIDES Musæ, paullo majora canamus ;
Non omnes arbusta juvant, humilesque myricæ :
Si canimus silvas, silvæ sint Consule dignæ.
Ultima Cumæi venit jam carminis ætas :
Magnus ab integro seclorum nascitur ordo :
Jam redit et Virgo : redeunt Saturnia regna :
Jam nova progenies cælo demittitur alto.
Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum
Desinet, ac toto surget gens aurea mundo,
Casta fave Lucina : tuus jam regnat Apollo.
Teque adeo, decus hoc ævi, te Consule, inibit,
Pollio ; et incipient magni procedere menses.
Te duce, si qua manent, sceleris vestigia nostri
Irrita perpetua solvent formidine terras.
Ille deûm vitam accipiet, divisque videbit
Permixtos heroas, et ipse videbitur illis,
Pacatumque reget patriis virtutibus orbem.
At tibi prima, puer, nullo munuscula cultu,
Errantes hederas passim cum baccare tellus,
Mixtaque ridenti colocasia fundet acantho.
Ipsæ lacte domum referent distenta capellæ
Ubera : nec magnos metuent armenta leones.
Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.
Occidet et serpens, et fallax herba veneni
Occidet : Assyrium vulgo nascetur amomum.
At simul heroum laudes et facta parentis
Jam legere, et quæ sit poteris cognoscere virtus ;
Molli paullatim flavescet campus arista,
Incultisque rubens pendeat sentibus uva ;
Et duræ quercus sudabunt roscida mella.
Pauca tamen suberunt priscae vestigia fraudis,
Quæ tentare Thetim ratibus, quæ cingere muris

‘ Campus aget gemitus ! vel quæ, Tiberine, videbis
‘ Funera, quum tumulum præterlabere recentem !
‘ Nec puer Iliaca quisquam de gente Latinos
‘ In tantum spe tollet avos : nec Romula quondam
‘ Ullo se tantum tellus jactabit alumno.
‘ Heu pietas, heu prisca fides, invictaque bello
‘ Dexterâ ! non illi se quisquam impune tulisset
‘ Obvius armato, seu quum pedes iret in hostem,
‘ Seu spumantis equi foderet calcaribus armos.
‘ Heu, miserande puer ! si qua fata aspera rumpas,
‘ Tu Marcellus eris. Manibus date lilia plenis :
‘ Purpureos spargam flores, animamque nepotis
‘ His saltem accumulem donis, et fungar inani
‘ Munere.’ Sic tota passim regione vagantur
Aëris in campis latis, atque omnia lustrant.
Quæ postquam Anchises natum per singula duxit,
Incenditque animum famæ venientis amore ;
Exin bella viro memorat quæ deinde gerenda,
Laurentesque docet populos, urbemque Latini ;
Et quo quemque modo fugiatque feratque laborem.

